

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és Igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 229. szám
1940. október 9., szerda

Szerkesztésért felel:
NEDECZKY FERENC

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

London valamennyi ipari negyede romokban hever

Az angol főváros olyan látványt nyújt, mintha földrengés rázta volna meg — Szünetel a közúti gépjármű és villamos forgalom, a gáz- és vízvezetéküzemek nem működnek, megrongálódott a Szent Pál székesegyház és a Tower

Stockholm. (Rador.) A londoni lakosság körében egyre fokozódó elégedetlenség két jellemző tünetéről számolnak be a svéd lapok tudósítói.

Az egyik híradás szerint Morrison, az újonnan kinevezett angol belügyminiszter vasárnap este ellenőrző körúton látta a londoni légvédelmi pincékben, valamint a földalatti vasút alagútjaiban berendezett óvóhelyeket. A belügyminiszter szemleutjára azért volt szükség, mert a hozzá beérkezett jelentések szerint az általában londoni lakosság idegessége a parokszizmusig fokozódott.

Ugyancsak Londonból jelentették, hogy a Daily Mail megírta, miszerint a Scotland Yard őrségi arany razzliát rendezett, mert defetista tartalmú röpiratok százezreire osztoztatták az angol fővárosban. A manifesztumok pontos tartalma nem ismeretes, csupán annyi szivárgott ki, hogy azokban a háború azonnal megszüntetését kívánják és rámutatnak abban a lakosság teljes idegkimerültségére.

Berlin. (Rador.) A német esti lapok azt írják, hogy a vasárnapi és hétfői német légitámadások példa nélkül állóan erőteljesek voltak. London valamennyi ipari negyede romokban hever és az egész angol főváros olyan látványt nyújt, mintha Londont földrengés rázta volna meg. Autobusz- és villamosközlekedés megszűnt, a gáz- és vízvezetéküzemek nem működnek London híszkegyeiben, az ősi Szent Pál-székesegyház és a Tower ugyancsak súlyosan megrongálódott, úgyhogy ezt a kerületet teljesen elzárták a lakosság előtt, nehogy az ott élők járuló borzalmas látvány az amúgy is próbára tett idegeket még jobban felkorbácsolja.

rendezést értek. Számosság körében. Az anyagi kár jelentős. A légelhárító ütegek közvetlenül Berlin előtt két angol repülőgépet lelőttek. Az ellenség vesztesége 32 gép, 13 német gép nem tért vissza. (Rador.)

Berlin. (Rador.) A német katonai körök külön érdekességgé említik meg, hogy első alkalommal közli a hadijelentés, hogy angol bombavetők egyáltalán nem jártak a birodalom területére felett. Ez a tény nyíltan megmutatja, hogy eltekintve, hogy az angolok súlyos veszteségeket szenvedtek, a kedvezőtlen időjárás teljesen megbénítja működésüket. A múlt hét eleje óta

Negyszázötven német repülőgép borzalmas támadása Anglia ellen

Róma. A Stefani távirati iroda jelenti: Berlinből távirati híradás ellenére, tegnap mintegy 450 német repülőgép indult el az Anglia elleni támadásra. Az angol partokon heves légi harcok fejlődtek ki, amelyek azonban nem tudták a német bombavetőket feltartóztatni. A német repülőgépek kétszer sikerült London felett elrepülniük és bombákat fontos katonai célokra ledobni. A harcok során 36 angol gépet lőttek le. A német légi haderő Dover, a Kent grófság több városát bombázta sikerrel. Mindenütt csak szigorúan vett katonai célpontokra dobták bombáikat. Angol gépek tegnap csak Németország délnyugati részén jelentek meg, de károkat nem okoztak.

Berlin. Tiszta égből és kedvező időjárási viszonyok mellett a német repülőgépek a hétfőről keddre virradó éjjel erőteljesen bombázták Londont mindenütt nagy robbanásokat és tüzeket okozva.

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága jelenti: A tegnapi London elleni megtorló támadások alkalmával repülőink harci alakulatai igen sok nagyméretű bombát dobtak le a Themzétől nyugatra fekvő vasúti állomásokra. A nyugatindiai hajók számára szolgáló dokkokat is számos találat érte. Dél-Angliában sikeresen bombáztunk fegyvergyárakat és más katonai célpontokat.

Éjszaka harci repülőgépeink folytatódó hullámokban közepes és nagyobb bombákkal támadták az angol főváros más fontos katonai célpontjait is. Londonban számos tüzet figyeltek meg. Ezenkívül folytatták az aknalerakást az angol kikötők előtt.

Az elmúlt éjjel angol repülőgépek mélyen behatoltak a német légitérbe. Főcélpontjuk Berlin volt. A légelhárító ütegek akciója következtében a támadó repülőgépeket visszatérítésre kényszerítettük. Egynek közülük sikerült elérnie a német fővárost. A ledobott bombák több kórházat, lakóházat, hangárt, vasúti be-

Lloyd George írja: Anglia elvesztette a háborút, mert Berlinnek engedte át Moszkva szövetséget

Lloyd George írja:

Anglia elvesztette a háborút, mert Berlinnek engedte át Moszkva szövetséget

Buenos-Aires. A „Critica” című argentiniai lapban Lloyd George Anglia volt miniszterelnöke jelentéskeltő és világszenzáció számba menő cikket ír. A cikkben

a volt miniszterelnök elismeri, hogy Angliát máris legyőzték és ugyanakkor leszögezi, hogy Anglia most és a múltban is tehetetlen volt.

A háború elején — írja Lloyd George — minden fontos kérdésben legyőzték bennünket, mert nem tudtunk kellő mértékben szembenézni az eseményekkel és eshetőségekkel.

Az ellenség a semlegeseknél is csatát nyert velünk szemben, az úgynevezett „idegen háttér garatálásának” módszerénél pedig képtelenek voltunk ígéreteink és biztosítékaink betartására. A legsúlyosabb hibák egyikét követjük el az Oroszországgal kapcsolatos kérdésben, ahol Németországnak hamarabb sikerült ezt a birodalmat szövetségeseül megnyernie, — annak ellenére, hogy mi tárgyaltunk vele hosszú időn keresztül. Utókövetkezett be a döntő és jóvátehetetlenül elhatározó fordulat, amikor politikai, diplomáciai, gazdasági és katonai tekintetben minden megfordult és a biztos győzelmi re-

Nyugat- és Középkelet-Európában állandó viharok dúlnak áttörhetetlen felhőrétegek ereszkednek alá és amíg ez idő óta a birodalmi főváros egyáltalán nem látott ellenséges repülőgépet, addig a németek Anglia elleni támadásai nemcsak tovább folynak, hanem erőteljességükben még fokozódtak.

Megírt az angol nép erkölcsi ellenállóereje

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jótájelezte katonai körökből a következő megállapításokat kapta: Ot börtönben foglalkoztatják és a német légi erő átúto sikere Angliában:

Az angol légvédelmet a La Manche csatornától és Anglia déli partjaitól visszaszorították az ország belső felé, amit az angol hadijelentések is beismertek. A La Mancheban és Dél-Angliában a német légi erő már otthonosan érezheti magát, ezenfelül pedig az angol birodalom szívére: Londont halálos csapás érte. Ezenkívül a Suez-csatornánál egyre fenyegetőbbek az olasz előretörések. Kanada segítségét mind nagyobb mértékben veszik igénybe és a Liverpooli gyapottözsédét is bezárták, ami mindennél ékeesebb bizonyítéka a kereskedelem megbénulásának. A német tengeralattjárók és repülőgépek blokádja tökéletes. Kikötőberendezések, ipari üzemek, petroliumtelepek, élelmiszerráktárak, a London és Liverpool közötti vasúti közlekedési vonal romokban hever. A népi erkölcsi ellenálló ereje megírt. Végül pedig a németek, rákényszerítették az angol repülőgépeket, hogy feladják eddigi tartózkodó és védekező magatartásukat úgy, hogy légiharcokba kénytelenek bocsátkozni, amelynek során aztán ki vannak szolgáltatva a különösen kiképzett német repülőgépek kénye-kedvének.

Kopenhága. (Rador.) Hétfőn szokatlan nagyszámu elszabadult angol záróléggömböt sodort a szél a dán partok felé. Schleswig és Jütland fölött néhány villanyvár magasfevültségű vezetékét megrongálták a záróléggömbök acélvázai. A telefonhálózatot tépték szét. Kopenhágánál a légvédelmi tüzéség 22 angol záróléggömböt jött le.

ményünk átalakult azzá a kétségbeesett harcá, amelyet most folytatuk.

Mert be kell ismernünk, hogy ez az élet-halálharc ma már nem is Afrikáért, a Suezért és a világbirodalmi pozícióért, hanem kizárólag a Szigetországért: közvetlen hazánkért folyik. Norvégiában kudarcot vallottunk, ezt tetéztük Franciaországban, a dakari kirándulás szegventeljes visszavonulás és ugyanakkor erkölcstelen tett volt az egykori szövetségese ellen, mely kiváltotta a francia repülőgépek Gibraltár elleni bombatámadását. Végül rámutatott a volt angol miniszterelnök arra, hogy

a Balkánon a legteljesebb diplomáciai vereség érte Angliát.

— Lloyd George cikke mély benyomást keltett Argentínában.

Róma. Lloyd George volt angol miniszterelnöknek a „Critica” című buenosairesi lapban megjelent cikke foglalkoztatja az egész olasz sajtót. A „Popolo di Roma” megállapítja, hogy a hazugságokat sok formában lehet feltalálni, — azonban az igazat való kimondásának csak egyetlen módja létezik. Ez az éles bírálat, mely az egykori angol miniszterelnök ajkáról elhangzott, már régesrég vallott elve a tengelyhatal-

Ezt kell tudnunk Japánról, a szigetek és egyetemek országáról

A háborus események közepette az érdeklődés előterébe került Japánról erre mifelénk aránylag keveset tudnak. Bizonyos mértékben ez érthető is. Az európai embernek az utolsó évek során elég baja volt az európai problémákkal. Japán pedig egy idő óta aránylag keveset szerepel a világpolitika színpadán.

A relativ visszahuzódás időszaka ugylát-szik végetért. Miután Japánban hosszú ideig felszínre volt az az irányzat, amely harcot hirdetett az egész „fehér világ” ellen, most ugylát-szik, revideálódott ez a politika és a fajok harca helyébe a hatalmi csoportok küzdelmében való részesedés lépett. Japán mint-ha érdeklődni kezdene európai kérdések iránt. Időszerű tehát, hogy az európai ember is legalább fő vonásaiban képet alkosson magának arról, hogy mit jelent 1940-ben Japán.

**380.000 négyzetkilométer,
68 000.000 lakos**

A japán császársághoz tartozó 1080 sziget területe 380.000 négyzetkilométer, lakóinak száma az utolsó, 1934-ből származó népszámlálás szerint valamivel több mint 68 millió. Hogy meglegyen a kellő összehasonlítás: a német birodalom területe a protektorátussal és a Lengyelországból visszacsá-

Külkereskedelmi kérdések és gyarmatbirodalom

Ami a japán gazdaságot illeti, az ország kereső népességének fele östermelésből áll. Az ipar a múlt század közepétől kezdve gyökeres változások ment át, a régi hies népiparok helyét hatalmas nagyipar foglalta el, amely dömpingáruval erős versenyt jelentett a német, a francia és az angol iparnak. Ásványi kincsekben szegény az ország, de keleti partvidékén gazdag rézérctelepei vannak. Az 1937-es statisztika szerint elsősorban vasból és gyapotból álló behozatal 630 millió aranydollár volt főleg az USA-ból. Ausztráliából és Brit-Indiából 530 millió kivitele az USA-ba, holland-Indiába, Brit-Indiába és Kínába irányult. Ezek a számok sok mindent megmagyaráznak. Így például azt, hogy mit jelentett a japán gazdaságnak az, hogy az Egyesült-Államok nemrégben megtiltották a nyersvas kivitelét és hogy állandóan fenyeget a minden áruira kiterjedő, teljes amerikai kiviteli tilalom Japán felé. Az amerikai nagykapitalizmus hatalmi fenyegetőzése tehát máris súlyos politikai visszahatásokkal járt.

Japán igazi hatalmának elbírálásánál sohasem szabad megfeledkezni a gyarmatokról, amelyek az anyaország közelében vannak és államjogilag az anyaország részei. Ezeknek területe összesen 208 ezer négyzetkilométer, lakosságuk pedig 27 millió. Korea, Formosa, Dél-Sachalin, Kvantung ezekből állnak a japán gyarmatok, illetőleg 1918. óta még hozzájuk járul Nanyo-Cio mandátumterület, a németek volt mikronéziai gyarmata, amely az első világháború után került japán kézre.

Japánban általános védkötelezettség van. Az iskolákban nagy teret kap a testi nevelés. A szárazföldi hadsereg békeállománya körülbelül 300 ezer, a háborus létszámot 2,5 millióra becsülik. A haditengerészet modern alapjait 1880-ban rakták le és a japán hadiflotta a világ legmodernebb típusaival is rendelkezik.

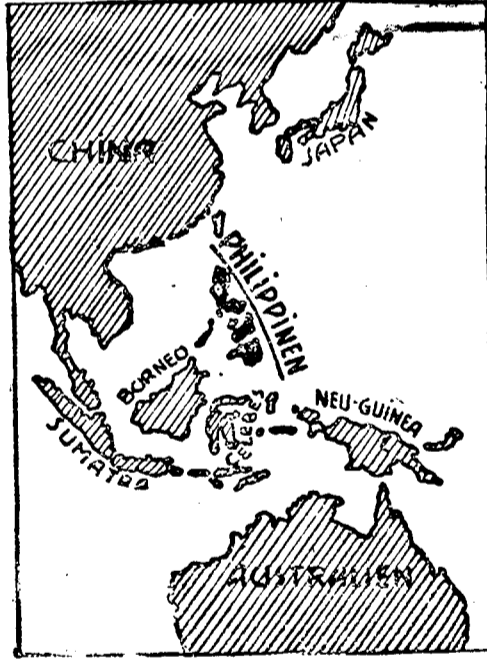
Angol-francia-holland hajó- árujuk tüzeben — megszületik az új Japán

1853-ban Perry amerikai tengernagy hadi hajóival megjelent Japán partjainál. Ekkor nyílt meg az ország a külvilág számára. Japán már a következő évben az Egyesült-Államokkal kereskedelmi szerződést kötött és ettől kezdve egyre sűrűbbé váltak a szálak Ja-

tolt egykori német tartományokkal együtt 715 ezer négyzetkilométer, lakóinak száma pedig több mint 90 millió, Japán területe tehát körülbelül akkora, mint Finnországé, lakóinak száma pedig körülbelül annyi, mint a versaillesi béke után Németországé és Ausztriáé együttvéve. Vagy egy más adat: Szovjetország területe 22 millió négyzetkilométer, lakóinak száma mintegy 150 millió. A tulajdonképeni Kína területe pedig körülbelül 5 millió négyzetkilométer, lakóinak száma 250 millió.

Japánnak 1873-ban még csak 33 millió lakosa volt. Ebben az időben nyitotta meg az ország kapuit a nyugati civilizáció előtt; ezzel együttlért a gazdasági és politikai kibontakozás, amely olyan nagyarányúvá vált, hogy lakóinak száma 1925-ig megkétszereződött. Azóta is az évi szaporulat rendszerint felülmúlja az egymilliót. Az ország nagyrésze túlnépesedett s ezen kívándorlással is bajos segíteni. A környező országokba nem igen mehetnek japánok; részben, mert azok a területek ugyancsak túlnépesedettek, részben, mert az éghajlat nem megfelelő. Az Északamerikai Egyesült-Államok, és Ausztrália pedig — hogy más kisebb országokról ne is szóljunk — törvényben tiltották el a japán bevándorlást.

pán és az idegen országok között. Eleinte ez az orientálódás nem ment simán, mert az ország két pártra szakadt és az ősi törvényeket féltő konzervatívok ekkeseredetten harcoltak az újítók, valamint a minden bál kufforrásá-

nak tartott idegenek ellen. Az idegenek bántalmazása kezdett elajjulni, mire 1863. júliusában az egyesült angol-francia-holland hajóhad megjelent a japán partok előtt és Kago-shimá kikötővárosát porrá bombázta. Ez a flottatüntetés meggyorsította a belső átalakulást, Mutsuhito császár életbeléptette az új alkotmányt, amely végeredményben a mai parlamenti rendszerhez vezetett.

Ez a parlament kétkamarás, de hatalma meglehetősen korlátozott, mert a kormány csak a császárnak tartozik felelősséggel. A császár, mint legfőbb főpap, szent és sérthetetlen.

Évtizedek óta meglehetősen sűrűn követik egymást Japán háborúi. 1854-ben Korea miatt tört ki viszály Japán és Kína között és ez a viszály 1895-ben fejeződött csak be Kína teljes vereségével. Azután ugyancsak Korea miatt Oroszországgal támadt összefütközés s 1904-ben Port-Arthur előtt. 1905-ben Csuzima szigetnél tönkrevérték az orosz flottát. A szárazföldön is győzött a japán hadsereg, tehát ez a háború is Japán győzelmével végződött.

A világháborúban Japán mint Anglia szövetségese vett részt és mindjárt kezdetben megtámadta és elfoglalta a német tulajdonban lévő Csingtau szigetét. A békekötések óta övé a Távolkelet vezető szerepe, de ez a szerepet főleg Amerika sohasem akarta elismerni. Az 1921. novemberében tartott washingtoni értekezlet a japán terjeszkedés ellen mondta ki Kína függetlenségét és ugyanerre az időre esik Mongólia függetlenségének proklamálása is Oroszország részéről. 1933-ban ismét Kínával támadt konfliktusa, amennyiben Mandzsuriát elszakította Kínától és kihirdette felette a japán protektorátust. Amikor a nagyhatalmak ez ellen tiltakozásukat jelentették be, Japán kilépett a népszövetségből. Tokió kínai politikáját azonban tovább is folytatta és 1937. nyarán az addig csak elszigetelten folyó csatározások nyílt háborúvá fejlődtek. A hadüzenet nélkül kitört háború azóta is tart.

Japán tengelybarát politikája nem mai keletű. 1936-ban már aláírta Németországgal és Olaszországgal az antikomintern egyezményt.

Negyvenhét egyetem és harminckét egyéb főiskola

A japán kultúra egyike a legősibbeknek. A XVIII-ik században általában vált Japánban az európai rendszerű betűnyomás, de máig is csak a kéziszedést ismerik, miután a japán írás különlegessége következtében a szedőnek több mint háromezer írásjellel kell dolgoznia. A könyvtermelésben Japán a harmadik helyen áll. 1931-ben több mint 22 ezer könyv és hatszáznál több újság jelent meg Japánban. Az országnak több hatalmas könyvtára is van, ezek között legnagyobb a kvotól egyetem egymilliósi könyvtára.

Az analfabétizmus ismeretlen fogalom az újabb generációban. Az iskolai kötelezettségnek, amely a 6-14 éves korig kötelező, mindenki eleget tesz. Japánnak 47 egyeteme és 32 egyéb főiskolája van. Rekordszámok ezek a lakossághoz viszonyítva.

Végül még egy érdekesség: a tokiói közoktatásiügyi miniszteriumban évek óta külön osztály foglalkozik a világnézet felülvizsgálásával. (K. I.)

FORUM Tel.: 2010. Ma premier!

Előadások: 3, 5, 7.15 és 9.30 órakor.

India titokzatos világát eleveníti meg a film a nézők előtt remek felvételekkel, nagyhatású tömegjelenetekkel pompás, fordulatos, izgalmas cselekmény kíséretében

A NÉGY TOLL

(A halál üzenete)

A. E. Masson világhírű regénye, nyomán készült a film, rendezte: Korda Sándor.
Főszerepben: John Clements, Ralph Richardson, June Duprez, C. Aubrey Smith.
UFA 472. számú hídó. Román hangosfilm-híradó Elena anyakirálynénak az országba való visszatéréséről.

ARADI KOZLONY

Telefon: 1-42. Működés: ARADI KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Sul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Hónap... 240 lej; Negyedévre 210 lej; Egy hónapra 70.

Loy Myrna kozmetikai titkai

Hollywood legkeresettebb embere minden bizonytalanságot...

Factor kozmetikai tanácsát Amerika filmvilágja és a divatvilág...

Factor Max most egy amerikai szakemberként...

Hogy rövid legyek — kezd — Loy Myrna, ez az elragadó asszony...

Különleges tudósok konferenciája...

PYGMALION

hosszlatot, hogy megváltoztassa szemöldökének formáját...

Léhaték tehát, hogy a helyesen kezelt szemöldök...

Mint Crawford leírja, egy Loy Myrna is még ma is nagy súlyt helyez szemének szépségére.

Früktől, melyek csaknem csodákat csinálnak, hozzájárulnak a gyakori hevesedés...

Nagyon ügyes Loy Myrna csodálatos hajának ápolásában is.

Minden este — mesélte nekem — teljes hét napig...

Miss Loy azonban kezdte egy rendszert is, melyet ő a...

Minden este a pörreeszközök annyira egyszerűek, annyira...

Az I. Ferdinánd-egyetem új működésének megszervezése...

LEON BERARD SZENATOR FRANCIAORSZÁG SZENTSZÉKI KÖVETE, Genf. (Rador.)

— Átvették hivatalukat a munkásbiztosító új vezetői. Bucuresti. Hétfő este iktatták be...

— Visszaszolgáltatták a posta alkalmazottainak a nemzetvédelmi kölcsönre szeptemberben levont részletet.

— A VAGYONELLENŐRZÉSI ELJÁRAS ALAVONT SZEMÉLYEK NÉVSORA. Bucuresti. A Monitorul Oficial október 8-iki száma közli...

— UJBÓL MEGJELNIK ION MOTA EGYKORI LAPJA, A „LIBERTATEA.“ Bucuresti. Ion Mota egykori újságját...

Tudja ön már, hogy mi a „veio-riksa“?

Ujfalta közlekedési eszközt használnak Varsóban. A benzinhány miatt ugyancsak a gépkocsik...

Különleges tudósok konferenciája...

PYGMALION

— REPÜLŐEGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATOT SZERVEZETT A SZOVJET. Moszkvából jelentik: A szovjet különböző területein...

Megbotránkozás. Illustration of a man at a telephone booth. Text: — Micsoda, hogy én sokáig beszélék? Hát nem látja, hogy egy szót sem beszéltek...

Német-olasz vegyesbizottság látogatása Aradon

— KÜZLEMÉNY. —

A német-olasz vegyesbizottság, amely meglátogatta a Magyarországnak átadott transilvaniai területeket...

— HANS KAROSSA DR. NEVES NÉMET, KÖLTŐ LATOGATASA BUCURESTIBEN. Bucuresti. Kedden délután Berlinből jöve megérkezett...

— TIMISOARA VÁROSA VISSZAFIZETI TISZTVISELŐINEK A HADFELSZERÉLESI KÖTEVÉNY RÉSZLETEKET. Timisoara. Timisoara városi vezetés...

— ÜGYVÉDEK ESKÜTÉTELE. Kedden délután tették le azon aradi ügyvédek az esküt, akik katonai szolgálatuk miatt nem jelenhettek meg...

Csillárok, burák, alkatrészek és elektrotechnikai alkatrészek a legolcsóbban ELEKRIKA cégnél, Arad, Str. Murescu 8.

— SZEREBENYI ARADON. Arad városi vezetésének a városi állatorvosi hivatal elterjedése...

PYGMALION

— VISSZAHELYEZIK ÁLLASAIBA AZ ELBOCSÁTOTT LÉGIONISTÁKAT. Timisoara. Ahnakidején Timisoara vilánytelepének több tisztviselőjét...

— Aradra költözött oradeai igazgató-őorvos. Rusdea N. dr. kórházi igazgató-őorvos Oradeáról megkezdte rendeléseit Aradon.

— MEGSZÜNTETTE A FRANCIA KORMÁNY AZ 1870. ÉVI „CRÉMIEUX“-FÉLE TÖRVÉNYT. Vichy. A francia kormány ma kelet felé...

Kifut

a tengeralattjáró

Rendszerint többhetes cirkálásra megy ki a buvárhajó

A modern tengeri háború egyik legérdekesebb, sőt a legveszélyesebb fegyvere a tengeralattjáró. A hajók a buvárhajóval kapcsolatban mindig valami titokzatos dologra gondolnak, mivel ennek a harc- eszözvénynek tervelt minden állam természetszerűen gondosan őri, hogy az ellenség ne szerezhesse tudomást a legújabb típusú tengeralattjáróinak műhely- titkairól. Éppen e titokzatoság miatt azonban igen érdeklő a közönség a tengeralattjáró fedezetén és belső életéről. Vessünk most egy pillantást azokra az előkészületekre, amelyek a tengeralattjáró kifutását mindig megelőzik.

A tengeralattjárók többnyire többhetes cirkálásra indulnak.

Éppen ezért a haditengerészet halógyáraiban a legnagyobb figyelmet a tengeralattjárók gépeinek szentelik.

A víz színén a tengeralattjárót Diesel-motorok hajtják.

Diesel-motorokkal dinamó áll összeköttetésben. A vizalatti utóhoz szükséges villamosáramot hatalmas akkumulátorokban gyűjtik fel. A Diesel-motorok ellenőrzését tapasztalt speciális munkások végzik, mert a hajó biztonsága ezeknek a berendezéseknek a zavartalan működésétől függ.

Ennél szükség van arra, hogy elven összeszorított és roppant nagy gondosan átvizsgálják a gépekkel és más apró pótalkészítéssel, hogy a kezelőszemélyzet jól járjon zavarba.

Emellett azonban megvan a hajó kapitányának elengedhetetlenül szükséges van. Hiszen minden kifutáskor új feladatokat kell megoldania, új vizekre kell halóznia.

Amíg a vizszálat tart, a hajó hatalmas olajtartalajt megtöltik és nagy darabok segítségével beemelik a torpedókat.

Amíg ezeket a technikai berendezéseket elvileg megvizsgálják a hajó elhagyásakor a berendezés is, amely szintén nem kevésbé fontos. A kis villamos konyhában működő szakácsnak is megfelelő készülékekkel kell rendelkeznie, hogy a hajó legény- ségét a hosszú uton át élelmezhesse. Amíg a világhá- ború alatt főképpen konzerveket vitt magával a bu- várhajó és ezért a hajó legénységénél gyakran fordul elő a skorbut, addig

ma már főképpen friss főzeléket raknak a bu- várhajóra.

Amíg a tengeri úton a legénységnek vitamindus táp- látkozásra van szüksége. A kemény szolgálat ló és változatos ételmezést kíván, s ezért a különféle főze- léktípusok mellett sok zsák burgonyát, kolbászt, sonkát és egyéb vizszo magukkal.

A hosszú útra való kifutás előtt a tengeralattjáró még kisebb próbákat tesz, amelynek folyamán meg- egyeztetik és utólag átvizsgálják a motorokat és egyéb részeket és a hajó rádióátvivőjét. Ezen a pró- bántan egy másik hajó állandó drótnélküli összeköt- tetésben áll a tengeralattjáróval, hogy lehetővé tegye a rádiókészülék alapos kipróbálását.

Csak midőn a próbát bebizonyította a hajó tö- kéletes biztonságát, kapja meg a hajó parancs- névára a kifutásra szóló parancsot.

A tengeralattjáró elindulása természetesen minden- féle különös ünnepélyesség nélkül megy végbe. A kifutás első pillanatától kezdve a tengeralattjáró vezetői állandóan életben figyelik a tengert és a le- vezőt egyaránt, hogy minden ellenséges támadással szemben biztosítsák hajójukat.

Olasz munkásküldöetség látogatása Franciaországban

Münchenből jelent a Stefani: Az olasz fasisz- ta munkásszövetség kereskedelmi ágának egyik né- pes csoportja tanulmányutat tett Németországban. Az olasz munkásokat a német munkaerőre hívta meg. Az olasz vendégek tiszteletére ünnepélyes baj- társi fogadtatás rendeztek Münchenben. A fogad- tatáson résztvett a német munkaerőre hívta kereske- delmi csoportjának vezetőjén kívül számos vezető személyiség is. Az olasz munkásküldöetség, miután meglátogatta a különböző gazdasági szervezeteket, Karlsruheba utazott, azután pedig a franciaor- szági látogatás (Rador.)

KOZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A nemzetgazdasági miniszterium tájékoztatója az új behozatali rendszerről

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában már jelentettük, hogy módosították az eddigi be- hozatali rendszert és a jövőben csak azok fog- lalkozhatnak árubehozattal, akiket az im- portörök ujonnan létesített kimutatásába beve- zettek. A fentemlített rendelet-törvénnyel kap- csolatban a nemzetgazdasági miniszterium be- hozatali szabályozó igazgatósága rendelkezést adott ki, amelyben a következőket közli:

1. Az október 4-iki rendelet-törvény értel- mében az importörök nyilvántartásába tör- tént eddigi bevezetések érvényteleneknek te- kintendők és ugyancsak megsemmisítik az importör-cégek részére eddig megállapított behozatali kereteket. Az érdekelt cégek legke- sőbb október 31-ig kötelesek kérni az importö- rök regiszterébe való felvételüket és új beho- zatali keret megállapítását. A vonatkozó 3368-1940. számú rendelet-törvény megieje-

nése előtt beadott kérvények érvénytelenek. A kérvényeket a vállalati központoknak kell beadniuk, tehát a vállalati fiókok nem kö- telesek külön kérvényt előterjeszteni. Az em- litett kérvények postán is elküldhetők a követ- kező címre: Ministerul Economiei Nationale, Directia Reglementarii Importului, Bucuresti, Str. General Manu No. 21.

Az importörök regiszterébe való beírásra vonatkozó kérvényürlapok a kereskedelmi és iparkamaránál vásárolhatók meg.

A kérvényhez táblázatot kell csatolni, a melyben feltüntetik azoknak az áruknak meny- nyiségét és értékét, amelyeket a cég évente be akar hozni.

Az említett kérvények elintézéséig az im- portörök a régi regiszterben szereplő számot használhatják.

A törökországi behozattal remélik elérni a gyapotszükségletek fedezését

Az illetékes köröket behatóan foglalkoz- tatja a nyersanyagok és különösen a gyapot kérdése. Jelenleg a gyapotkészletek cseké- lyek, a behozatali lehetőségek korlátozottak, a belföldi termelés nem képes a szükséglete- ket kielégíteni, a belföldi ipar szükségletei pe- dig rendkívül nagyok.

A behozatal körül nehézségek tapasztal- hatók és jelenleg azoknak a piacoknak helye- zete, ahonnan eddig gyapotot importáltak, a következőképpen alakul:

1. Anglia már nem ad el gyapotot, de még ha el is adná, nincs lehetősége arra, hogy a gyapotot elszállítsa.
2. Olaszország hajlandó gyapotot szállí-

tani, az árak azonban, amelyeket az olasz cé- gek kérnek, túl magasak.

3. Egyiptom már nem exportál nyersgya- potot és egész termelését az angolok ellen- őrzik.

4. Törökország hajlandó továbbra is száll-ítani és remélhetőleg az új román-török gaz- dasági egyezmény módját nyújt nagyobb mennyiségek behozatalára. Az árak dollárban való elszámolása azonban tagadhatatlanul a gyapot drágulását idézi elő.

A falusi lakosság gyapottal való ellátásá- ról a Nemzeti Szövetkezeti Intézet gondos- kodik.

Pénzügyi felügyelő-csoport érkezett Aradra

A pénzügyminisztérium rendelkezése értel- mében időközönként pénzügyi felügyelő csoportok keresik fel az egyes pénzügyigazgatóságokat, amelyeknél felülvizsgálják az ügymenetet, vala- mint az adóbehajtások menetét. Ugyanezek a csoportok készséggel fogadják az adózókat és

meghallgatják azok esetleges sérelmeit és kíván- ságait.

Most Aradra is megérkezett Costin Octavian pénzügyi vezérfelügyelő vezetésével egy ilyen ellenőrző bizottság, amelynek tagja van a ol- zottság a pénzügyigazgatóságon már meg is kezdte munkáját.

Ismét esett az arany ára

Bucuresti. Az Argus jelentése szerint az arany ára ismét esett. Míg a múlt héten egy Napoleonért 3600 lejt kínáltak, ezen a héten már 3400 lejtért kap- ható. A devizaárfolyamok állandósultak, az effektív valuták ára árnyalattal csökkent.

= NÉMETORSZÁG NEMZETI JÖVEDELME. A birodalmi statisztikai hivatal adatai szerint Német- ország nemzeti jövedelme 1937-ben 72,6 milliárd már- kát tett ki, 1938-ban a régi német birodalomban ugyanaz a tétel 79,7 milliárd márkára emelkedett. Ausztriát és a Szudéta-vidéket is beleszámítva, a német nemzeti jövedelem 87 és 88 milliárd márkára tehető.

= Gazdasági helyzetjelentés, Bucuresti. A száraz idő tovább tart a dunareai síkságon. A múlt szombati eső elégtelen volt és semmi javulást nem hozott a mezőgazdasági munkások szempontjából. A tengeri jól szárad, de a szántási munkálatok nem haladnak és természetesen a vetést sem lehet elkezdni. Mind- azon vidékeken, ahol a termés nem volt kielégítő, a mezőgazdasági kamarák gondoskodnak vetőmagról.

= A HADSEREG KÜLFÖLDI SZÁLLÍTÓI NEM KÖTELESEK AZ ÓVADÉKOK ÖSSZEGÉ- NEK EGYNEGYEDÉT HADFELSZERELÉSI KÖT- VÉNYEKBE LETÉTELBE HELYEZNI, A Monitorul Oficial október 5-iki számában rendelet-törvényt közöl, amelynek értelmében a jövőben azok a külföldi cégek, amelyek a hadsereg részére szállí- tanak, nem kötelesek óvadékuk összegének egy- negyedét hadfelszerelési kötvényben letételbe helye- zni.

= Meghosszabbították a gyapju átadásának határidejét. A nemzetgazdasági minisztérium ren- delkezése értelmében október 31-ig bezárólag meghosszabbították a folyó évi nyírásból származó gyapju átadási határidejét.

Rádióműsor

SZERDA, OKTOBER 9.

Radio România, Radl. Bucuresti. 6:45: Reggeli műsor, 13: Vizállásjelentés, Művészeti közlemények, 13:10: Rádiózenekar, 14: Hírek, 14:45: Hírek, 14:55: Művészeti közlemények, 19:15: Versek és dalok, 20: Hírek, 20:15: Hegedűverseny, 21: Német óra, 22: Hírek, sportközlemények, 22:30: Idegennyelvű hírek, 22:35: Művészlemez, 23:30: Idegennyelvű hírek.

CSÜTÖRTÖK, OKTOBER 10.

Radio România, Radio Bucuresti. 6:45: Reggeli óra, 13: Vizállásjelentés, 13:10: Rádiózenekar, 13:40: Hangszórók, 14: Hírek, 14:20: Tiroli zenekar, 14:45: Hírek, 14:55: Művészeti közlemények, 19:15: Versek és dalok, 20: Hírek, 20:15: Kamarazene, 20:40: Népdalok, 21: Hangverseny, 21:55: Hírek, sportközlemények, 22:15: Hangverseny, 23:10: Hangszórók, 23:30: Hírek német, francia, olasz és angol nyelven.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

Legújabb jelentéseink:

A légionárius mozgalom második felszólítása menekült munkaerők elhelyezésére

Bucuresti. A légionárius segélybizottság a következő közleményt adta ki: „Másodizben szólítjuk fel a kereskedelmi és ipari vállalatokat és biztosító intézeteket, hogy ajánlják fel alkalmazási helyeket intellektuális és kézimunkások számára, a menekültek köréből. Rengeteg tisztviselőmber volt kénytelen menekülni és ezeket kényérhez kell juttatni. Ajánlatokat a légionárius segélybizottság elhelyezési osztályához Bucuresti, Str. Brezoianu 35. alá kéri.”

Anglia október 17-én megnyitja a birmai utat Kína felé

Tokió. (Rador.) A DNB jelenti: A japán külügyminiszterium hivatalos közleménye szerint Nagy-britannia tokiói nagykövete kihallgatáson jelent — Londoni utasításra hivatkozva, — hogy a brit kormány nem áll szándékában a birmai közlekedési utak lezárására vonatkozó angol-japán egyezményt meghosszabbítani. A vonatkozó egyezmény október 17-én jár le.

Kedden szünet nélkül harsogtak Londonban a légvédelmi szirénák

Newyork. Az United Press tudósítója szerint valóságos pokol zudok kedden az angol fővárosra. Minden kaliberű bomba hullott Londonra és tizenegy kerületben és négy külvárosban tartották egész napon át a támadások Nagy légharcok is folytak a nap folyamán, a légiriadók szirénáj szünet nélkül harsogtak. Éjfél után némiképpen elült a támadások, hogy hajnalban újra még erőteljesebb formában megkezdődjenek. A bombázásoknak borzalmas eredményei voltak. Tűzek és robbanások jelezték a szörnyű bombatámadások útját.

Négymillió leit találtak befalazva Elena Lupescu fivérenei

Bucuresti. A bucaresti-i rendőrség és a légiorondőrsége hosszabb ideje megfigyelik Elena Lupescu testvérét, aki az országban maradt és akivel kapcsolatban az a gyanu merül fel, hogy jelentős összeget tart magánál, amelyet nővére hagyott nála bizonyos célokra. A nyomozás szerint a gyanu alaposnak bizonyult és a bucaresti-i rendőrprefektúra közgei a légionárius rendőrség kirendeltségével együtt Elena-Lupescu fivérenek lakásán házkutatást tartott és az alapos kutatás eredményeképpen 4 millió leit tartalmazó szekrényt talált befalazva. A pénzt a rendőrprefektúrára szállították. Elena Lupescu testvére kijelentette, hogy a négy millió leit nővére ingatlanvásárlás céljára hagyta nála. A lefoglalt pénzt a bucaresti-i rendőrprefektúra pénztáránál helyezték el.

Elszállítják a Távolkeletről az USA állampolgárokat

Sanghai. (Rador.) A DNB jelenti: Az USA japáni, koreai, mandzsukoi, japán érdekkörökbe tartozó kínai, francia-indokínai és hongkongi külképviseletei — amerikai személyiségek közlése szerint — utasítást kaptak, hogy az USA valamennyi, e területeken lakó állampolgárai a lehető legrövidebb időn belül térjenek vissza az Egyesült-Államokba.

LAPZÁRTA:

BUCURESTI. A hadügyminisztérium hivatalosan közli, hogy váratlan vizsgálatot és ellenőrzést tartottak az „Alex. Fancescu ezredes” nevét viselő gyalogezred és a „R. Balanescu ezredes” nevét viselő tüzelezred egységénél, ahol a legnagyobb rendet és fegyelmet tapasztalták, valamint azt is megállapították, hogy ugy a legénység ellátása és ruházata, mint a lovak élelmezése is kifogástalan. Ion Antonescu tábornok elrendelte, hogy az ellenőrző szemle kiünő eredményeként a két ezred tisztjeit, altisztjeit és legénységét megdicicséretet az egész haderő előtt napi olvassák.

NEWYORK. A NTI értesülése ipari körökben a vas és acél árának molnak, (Rador.)

BUCURESTI. Kedden este lefolyt a 65 éves élet és felsőiskolai tanárokat nyugdíjaz egyetemi tanárok november élselje, felső oktatásból és névsoruk a köve. Iorga, a történelem és filozófia tanára, I. cu, a logika tanára, Radulescu Motru, professzora, Pompel, a teoretika, Ion Sh... filológia, Constantin Tonnel, az orvostudomány, Vascescu Petre, az elektromosság professzora a bucaresti egyetemen, illetve politéchnikumon, valamint Emil Onoviu, a elül egyetem biológiai professzora. Ugyanez alkalmán az államvezető a kultuszminiszter előterjesztésére T. Panaitescu, V. Dinulescu professzorokat rektorokká, Marin Marinescu, Alex. Metru, Teodor Popescu, Catinian, Dumitrescu és Demetrescu Gir tanárokat, dékánokká és prodékánokká nevezte ki.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094 számú 1938. július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, elűnt gyógynövények, vagy tárgyak hirdetése, fiúrdó, és gyógyhely-hirdetések szavanként 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavanként 2 lei. A fenti rendelkezés értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

OKTATÁS

Korrepetálást és magántanulók szakcsere előkészítését vállalom. Cim: a kiadóba. 5181

Fleischerné Deutsch Margit német, angol, francia nyelvtanítását újból megkezdte. Str. Mocioni 10. Jelentkezni 3-5-ig. 5773

ELLÁTÁS

Román uricsalád teljes ellátásra vállal jobb családból való diákleányt. Cim: Minervei 2. 4392

ALKALMAZÁST KERES

Egyes bizonyítvánnyal szakácsnőnek ajánlkozom. Cimet Perfekt jellegre a kizsáshivatalba kérek. 5175

Elsőrendű varrónő jobb házakhoz ajánlkozok. Str. Ioan Petran 4, balra a kapu alatt. 5085

ALKALMAZÁST NYER

Kitűnő női szövegíró felvétetik. Cim: a kiadóban.

Diesel-motor kezelő, fiatal nőt azonnali belépésre keresek. Heim-malom, Pancova. 5174

Takarítóasszonyt délelőtti órákra felveszek. Str. Eminescu 30, II. emelet, Grosz. 5186

Sürgösen keresetek hához egy szerény igényű varrónő. Cim: Str. Cosbuc No 3, Giurgiu. 5177

Mindenes főzőnő keresetek. Str. Cloșca 12, I. 7. 5160

Keresek házmesterpárt, lehetőleg nyugdíjast. Cim: Miron Costin 6. 5150

AKÁS

Kiadó butorozott szoba fürdőszobahasználattal, nő részére. Cim: a kiadóban. 5193

2-3 szobás, komfortos lakást keresek a belvárosban. Cimeket, a kiadóba.

Háromszobás magánvilla szuterén-lakással kiadó. Cim: a kiadóban. 5093

VÉTEI — ELADÁS

Betartott farkaskutya eladó. Cim: a kiadóban.

Sürgösen eladó egy modern, 5+1 lámpás hálózati rádió, előszobával és csillár. Calea Saguna 32. 5190

Eladók: vaskályha, ablak tokkal, 110x160, gabona-rosta, asztal, székek. Str. Episc. Ciorogariu 2, Trafik. 5188

Angora tenyésznnyulak eladók. Cim: a kiadóban. 5180

HASZNÁLT ÍRÓASZTALT megvételre keres a Magyar Népközösség központi irodája. Str. Iosif Vulcan 12.

Butorait, eladó dolgait megvesszük magas árnban Tempo, Palatul Fischer Eliza Zalogedőrlőjét olcsón továbbítjuk. Elileget nyitunk. 4601

Készpénzért

keresek megbízóim részére modern szobaberendezéseket és egyes butorabokat, kelet, helyben készített perzsaszőnyveket, gyári szőnyveket, ezüst és dísztárgyakat. Ajánlok perzsaszőnyveket, butorokat, bőröndöket stb.

Salgóné bizományi üzlet, Calea Banatului 2.

INGATLAN

P. Cetate Veche-n egy 104 négyszögletes telek eladó. Cim: a kiadóban.

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden arfozozatban. HÁZAK TELKEK FÖLDEK SZÖLLÖK. HATSCHKEK ingatlanforgalmi iroda. Arad Bui Carol 46 (Lakás gyanott) Telefon: 16-95 1505

Elcserelném, vagy eladnám aradmegyeli 400 kat. hold birtokomat, hasonló értékű magyarországi birtok vagy ház. Arad Str. Cosbuc 12. 5191

Elcserelném két darab, egy szoba, konyha, éléskamra lakásokból álló oradeai házat, hasonló aradi házzal. Cimeket, a kiadóba kérek. 5187

Belvárosi üzletház, tőkebefektetésre alkalmas, rutányos áron eladó. Cim: a kiadóban. 5176

ARADON

a Gutzjahr-teléken gazdalkodásra alkalmas 4 kat. hold tanya-épülettel, istállakkal kiadó. — Konyhakertészetre alkalmas. Cim: a kiadóban. 5163

KÜLÖNFÉLÉK

Betársulnék férfi-nő szabóhoz, magas szabászati tudománnyal rendelkező, Vidékre is megyek. Cim: a kiadóban.

Jómeneteli élelmiszerüzlet finanszírozót, vagy társat keres. Cim: a kiadóban. 5179

Átdadnám, vagy bérből adnám baccanier szőlő engedélyre. Cim: a kiadóban. 5185